

Povijest ljudskog lika u fotografiji

Katalinić, Sebastian

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:761941>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-08**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

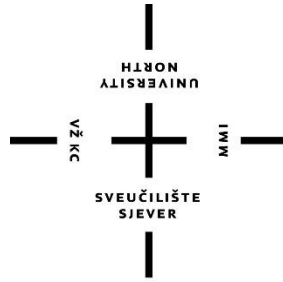
Završni rad br. 687/MM/2020

Povijest ljudskog lika u fotografiji

Sebastian Katalinić, 2010/336

Varaždin, rujan 2020. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za Multimediju

Završni rad br. 687/MM/2020

Povijest ljudskog lika u fotografiji

Student

Sebastian Katalinić, 2010/336

Mentor

doc. art. Robert Geček, dipl. ing.

Varaždin, rujan 2020. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za multimediju		
STUDIJ	preddiplomski stručni studij Multimedija, oblikovanje i primjena		
PRISTUPNIK	Sebastian Katalinić	MATIČNI BROJ	2010/336
DATUM	01. rujan 2020.	KOLEGIJ	Vizualna kultura
NASLOV RADA	POVIJEST LJUDSKOG LIKA U FOTOGRAFIJI		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	HISTORY OF THE HUMAN CHARACTER IN PHOTOGRAPHY		
MENTOR	Robert Geček	ZVANJE	doc.art.
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. Snježana Ivančić Valenko, pred. - predsjednik		
	2. doc. dr.sc. Andrija Bernik - član		
	3. doc.art. Robert Geček - mentor		
	4. Nikolina Bolčević Horvatić, pred. - zamjenski član		
	5. _____		

Zadatak završnog rada

BROJ 687/MM/2020

OPIS

Ljudski lik se često pojavljuje u umjetničkom izražavanju, stoga nam logika navodi da će se pojaviti te vremenom preuzeti centar pozornosti u fotografiji. U radu ćemo pominje pogledati i proučiti kada i kako je ljudski lik započeo svoju integraciju u fotografiju te kako ju je svojom pojavom oblikovao i izmjenjivao. Kroz rad će se pominje raspraviti o fotografiji i njenoj povijesti, podvrstama fotografije i ljudskom liku i njegovoj važnosti u svakoj podskupini u kojoj se pojavljuje.

U radu je potrebno:

- prikazati povijest fotografije
- objasniti bitne podskupine fotografije
- analizirati utjecaj ljudskog lika u spomenutim podskupinama
- odraditi fotografsko snimanje
- analiza i usporedba autorskih fotografija

ZADATAK URUČEN

02.09.2020.

SVEUČILIŠTE
SIEVER

Predgovor

Zahvaljujem svom mentoru doc. art. Robert Geček, dipl. ing. na savjetima prilikom izrade završnog rada. Zahvaljujem se i ostalim profesorima i asistentima na pružanju znanja tokom akademskog školovanja bez kojega ovaj završni rad nebi bio moguć.

Također bi se htio zahvaliti i svojim modelima bez kojih nebi bio u mogućnosti izraditi praktični dio završnog rada.

U Varaždinu, 01.09.2020. godine

Sažetak

Ovaj završni rad bavi se ljudskim likom u fotografiji. Njegovom utjecaju na fotografiju te fiksaciju s ljudskim likom kao modelom i objektom. Završni rad se dijeli na dva dijela. Teorijski i praktični. Praktični dio rada bavit će se povijesti integracije ljudskog lika u fotografiju dok u teorijskom dijelu na svoj način pokušavam prikazati faze kroz koje fotografija prolazi s ljudskim likom.

Podjela se svodi na 4 glavne teme koje po meni najviše koriste od ljudskog lika ili su najviše modelirane zahvaljujući njegovom prisustvu. Te teme su novinska, modna, portretna i reklamna fotografija.

Ključne riječi: modna fotografija, novinska fotografija, reklamna fotografija, portret, ljudski lik.

Abstract

This graduation paper deals with the human figure in photography. His influence on photography and fixation with the human figure as a model and object. The graduation paper is divided into two parts. Theoretical and practical. The practical part of the paper will deal with the history of the integration of the human figure into photography, while in the theoretical part I try to show in my own way the stages that photography goes through with the human figure.

The division is conducted into 4 main themes which in my opinion benefit the most from the human character or are most modeled thanks to his presence. These topics are newspaper, fashion, portrait and advertising photography.

Keywords: fashion photography, newspaper photography, advertising photography, portrait, human figure.

Popis korištenih kratica

ISO osjetljivost digitalnog senzora

DSLR refleksni digitalni fotoaparati s jednom lećom (*Digital Single Lens Reflex*)

Sadržaj

1.Uvod.....	1
2.Povijest fotografije.....	2
2.1.Fotografija.....	2
2.2.Ljudski lik kao model	4
2.3.Novinska fotografija	5
2.3.1.Ljudski lik kao centar novinske fotografije	7
2.4.Modna fotografija	9
2.5.Portretna fotografija	11
2.6.Reklamna fotografija	13
3.Praktični dio	14
3.1.Oprema.....	14
3.2.Modna fotografija i ljudski lik	15
3.3.Ljudski lik i portret	19
3.4.Reklamna fotografija i utjecaj ljudskog lika	23
4.Zaključak.....	26
5.Literatura.....	29
6.Popis slika	30

1.Uvod

Od samog početka čovječanstva javlja se fiksacija s ljudskim likom u svim oblicima izražavanja, likovna umjetnost, slikarstvo, pjesme, priče. Svaki aspekt ljudske egzistencije se na neki način bilježi i ovjekovječuje. Priče i zapisi o nevjerovatnim ratnim pobjedama, kipovi u čast velikih vladara kojima se oni uzdižu u nebeske visine, zabilježavanje nevjerovatne ljepote ženskog lica i tijela.

Naravno cijela ta fascinacija nije uvijek u obliku veličanja i uzdizanja. Predstavlja se i ljudska nepravda, malenost i nebitnost individualaca ili skupina, strahote i nepojmljivost ljudskog uma.

Podrazumjeva se da se ista ta fiksacija javlja i u fotografiji. Nije bilo potrebno puno vremena od prve fotografske slike da bi se na istoj pronašao i čovjek. Naime Louis Daguerreov Dagerotip napravljen 1838 godine na Boulevard du Temple u Parizu nam prikazuje čovjeka koji na ulici stoji i čeka da mu se ulašte cipele.

Nakon toga nije prošlo dugo vremena i ljudski lik se polagano ali sigurno intergrirao u fotografiju.

2.Povijest fotografije

2.1.Fotografija

Fotografija je tehnika digitalnog ili kemijskog zapisivanja prizora iz stvarnosti na materijal koji je osjetljiv na svjetlost koja na njega pada. Riječ dolazi od grčkog phos (svjetlo) i graphis ili graphe (crtanje), koje prevedene odprilike znače "crtanje pomoću svjetla". [1]

Fotografija je način zabilježavanja stvari, likova i događaja uz pomoć leće i svjetlosti. Fotografija je vizualna umjetnost te kao takva spada pod granu likovnih umjetnosti gdje fotograf (autor) uz pomoć foto-kamere i svog znanja zabilježava svijet oko sebe i prezentira ga javnosti.

Fotografija ima više grana a neke od njih su: dokumentarna, umjetnička, modna, reklamna, portret, mrtva priroda i td.

Preteča fotografije je "camera obscura" koju su slikari koristili prilikom izrade portreta i pejzaža sve do 19-og stoljeća. Bit fotografije je da se ona mora sama stvoriti i zadržati na nekom fotosjetljivom materijalu. Problem s ranom fotografijom je bio kako zadržati sliku. Postojali su materijali koji su mjenjali boju u doticaju s svjetlom i uz pomoć mračne komore su se dobivale fotografije ali one nažalost nisu bile trajne. [2]

S tim problemom se 1825. godine pozabavio Nicephore Niepce i riješio ga. Njegova metoda je zahtjevala dugotrajnu ekspoziciju uz jaku sunčevu svjetlost. Njegova metoda se nije pokazala pristupačnom pa je stupio u suradnju s pariškim slikarom Jacquesom Daguerrom. 1833 godine Niepce umire a Daguerre sam nastavlja istraživanje i 1839 godine dobiva prvi permanentni pozitiv. Taj izum se naziva Dagerotipija, a francuska je vlada odkupljuje i nudi svim zainteresiranima mogućnost bavljenja fotografijom i daljnje razvijanje. [1]

Istovremeno u Engleskoj William Fox Talbot otkriva drugi postupak, nazvan kalotipija, ali je svoje otkriće držao tajnim i patentirao ga te s time uvelike smanjio njegovo korištenje. Kalotipijom za razliku od Dagerotipije dobivamo permanentni negativ uz pomoć kojega možemo napraviti neograničen broj pozitiva. [1]

U nadolazećim desetljećima cijeli postupak se značajno unapređuje. Najbitniji pomak radi George Eastman koji izumljuje fotografski film. Tanku proziranu traku s fotoosjetljivim slojem. Prvi aparati koje je proizveo u svojoj tvrtki Kodak imali su ugrađen film, nakon šta bi se film potrošio cijeli fotoaparat bi se vraćao u tvornicu. Tamo bi se film razvio, napravili

pozitivi te onda vratili fotoaparatus vlasniku zajedno s fotografijama i novom rolom filma u aparatu. Kasnije varijante dozvoljavaju vlasniku da sam mijenja i razvija film. [1]

1925. na tržište se pušta 35milimetarska Leica. Aparat filma širine 35 mm, koji je manji od dosadašnjik velikoformatnih aparata. Fotografije su joj bile omjera 2:3 te taj format ubrzo postaje standard. [2]

2.2.Ljudski lik kao model

U modernoj fotografiji ljudski lik je često ne samo model nego i inspiracija iza fotografije. Reklamna fotografija je počela koristiti ljude kako bi se kupci čim lakše poistovjetili s proizvodom koji im se pokušava ponuditi. Također se sve češće koriste privlačni modeli kako bi se uz pomoć njih povukla pozornost na proizvod.

Mediji koriste ljudski lik kako bi se privukla pažnja na neki članak ili se pobliže prikazala surova stvarnost iza njihove priče, pogotovo ako se radi o nekoj tragediji. Koriste se slike bespomoćnih i uplakanih ljudi, ponekad i teško ranjenih osoba. Uz pomoć tih fotografija nama koji ih konzumiramo preko televizije, interneta ili novina lakše se povlači pozornost i vjerovatnost da ćemo pročitati ili pomnije pratiti njihovu vjest.

Modna fotografija bez ljudskog lika nam je naprosto nezamisliva. Fotografija haljine i fotografija modela koji nosi tu haljinu ne ostavljaju isti dojam. U drugoj fotografiji sve izgleda stvarnije i realnije. Lakše nam je zamisliti se u nekom komadu odjeće kada ga vidimo na drugoj osobi. Samim time modna fotografija se trudi biti čim inovativnija i tehnički točna a da pritom imaju neki wow efekt umjetničke fotografije.

Portretna fotografija je u svom početku zahtjevala da osobe sjede nepomično u trajanju od čak jedne minute, u današnje moderno doba nije potrebna niti jedna sekunda. Prvi portreti su ozbiljni i bez pretjeranih emocija pošto je puno lakše 1 minutu biti ozbiljan nego se smijati ili raditi neke grimase. Naravno s napredkom tehnologije napredovala je i mogućnost ekspresije tokom fotografiranja portreta.

Slika 2.2.1. Fotografski Studio

2.3. Novinska fotografija

Novinska fotografija specifičan je oblik fotografije u kojem se koriste fotografije kako bi se ispričala priča. Smatralo se da se u to ubrajaju samo fotografije ali u modernije vrijeme koriste se i određeni video materijali. Novinska fotografija odskače od bliskih grana fotografije s strogim etičkim pravilima, koja zahtjevaju da materijal bude iskren i nepristran. [3] Fotoreporter moraju biti dobro informirani i oprezni sa svojim radovima, ipak je njihov zadatak povezati zajednice i prenesti im informacije. [4]

Prva fotografija korištena kako bi pomogla ispričati priču bila je fotografija barikada u Parizu tijekom ustanka u Lipanjskim Danima 25. lipnja. 1848. [3]

ILN je zahvaljujući Krimskom ratu i Rogeru Fentonu, postao pionir u rađanju ranog fotoreporterstva. Fenton je prvi službeni ratni fotograf, a njegov zadatak je bio dokumentiranje rata na trupe, panorame ratom pogođenih krajolika, uzorni prikazi akcije i veličanstveni portreti generala. Baš njegov rad postavlja temelje modernom fotoreporteru. [3]

John Thomson mijenja način na koji se percipira fotografija u novinama. Krajem 1870-ih godina u suradnji s Adolphom Smithom počinje izdavati mjesečnik *Street Life in London* od 1876 do 1877. Projekt je bio dokumentiran fotografijama i tekstom, život ljudi na ulicama Londona. Uspostavlja se društveno dokumentarna fotografija kao oblik fotoreporterstva. Slike više nisu bile samo dodatak tekstu nego su i same postale medij za davanje informacija i pričanje priča. [3]

4. Ožujka 1880. godine *The Daily Graphic* objavljuje prvu polutonsku fotografiju u novinama, za razliku od dosadašnjih graviranih. [3]

1887. Izumljen je blic u prahu, uz pomoć kojega su novinari poput Jacoba Riisa fotografirali neformalne subjekte u zatvorenom, uz pomoć toga izradio je svoje značajno djelo "*How the Other Half Lives*". [3]

Zlatno doba novinske fotografije smatra se razdoblje od 1930. Do 1950. Glavne zasluge imaju proizvodnja 35mm leica kamere i prve blic žarulje, koje su istinski dozvolile fleksibilnost fotografima. Pojavljuje se i novi stil magazine koji puno više koriste slike od teksta za pričanje priča. [3]

Američki novinar Julien Bryan smatra se pionirem fotografije u boji, Kodachrome. 1939 u poljskoj fotografira početak drugog svjetskog rata izazvanog Njemačkom invazijom Poljske. [3]

Zlatno doba novinske fotografije završava u 1970-im kada su mnogi časopisi prestali izlaziti. Nisu se mogli natjecati s drugim medijima oko prihoda za oglašavanje. Ipak ti časopisi su bila bitna lekcija novinarstvu, koliku snagu imaju foto esej i statična fotografija. [3]

Krajem 1970-ih, fotoreporter i dokumentarni fotografi zauzimaju svoje mjesto u umjetničkim galerijama. [3]

2.3.1. Ljudski lik kao centar novinske fotografije

U počecima novinske fotografije uloga ljudskog lika je bila samo lakše predočavanje osobe ili situacije koja se odvijala. Popularni su bili jednostavni portreti poznatih osoba ili u tom vremenskom period, odnosno trenutku interesantnih likova.

Razvitkom samog novinarstva ali i fotografske tehnologije koju koristimo, same fotografije, a time i ljudski lik koji se na njima nalazi počinje dobivati jače značenje. Ne samo da se uz pomoć fotografije privlači pozornost na članak nego se ujedino priča i svojevrsna priča koja je u većini slučajeva blisko povezana s člankom kojega opisuje. Mada bi se nekad moglo reći da članak upotpunjuje fotografiju a ne fotografija članak. [5]

Najveća uloga ljudskog lika u novinskoj fotografiji je bilo lakše dočaravanje neke situacije, pozitivne ili negativne.

Popularna tema rane novinske fotografije je bila ulična fotografija. Prikazivali su se uvjeti života, događaji i razna društvena okupljanja.

Slika 2.3.1.1. John Thomson The Crawlers

Ratna fotografija povlači svoje korijene još iz 1853 godine s Krimskim ratom. U tom periodu glavni fokus je bio utjecaj rata na civile i samu vojsku. Prikazivale su njihove emocije, jad, izmorenost, očaj, a završetkom svakog rata naravno i veselje pobjede i završetka rata. [6]

Slika 2.3.1.2. Steve Stibbens 1965 The strain of battle

Dolaskom novinske fotografije u moderna vremena sve češće se javlja upitnost konteksta. Iskorištava se kut fotografiranja i rezanje fotografija kako bi se prikazala željena a ne realna slika. Samim tim se izobličuje i ljudska emocija u fotografiji, šta u jednom trenutku izgleda kao želja za pomoći lako se pretvara u mržnju. Jednostavne prijateljske geste postaju provokacije.

Slika 2.3.1.3. Media Manipulation AP News

2.4.Modna fotografija

Modna fotografija grana je fotografije posvećen prikazivanju odjeće i modnih dodataka.Modna fotografija najčešće se provodi za časopise i reklame. Vremenom je modna fotografija razvila vlastitu estetiku u kojoj odjeću i modu dočaravaju i egzotične lokacije ili apstraktne scene.

Modna fotografija postoji od samog početka fotografije. 1856 godine Adolphe Braun objavljuje knjigu koja sadrži 288 fotografija Virginije Oldoini, grofice di Castiglione. Fotografije je prikazuju u službenoj dvorskoj odori, a to ju ujedino i čini prvim modnim modelom. [7]

Napredak u tisku polutonoviam koji se događa početkom 20. stoljeća omogućava dolazak modnih fotografija u časopise. Modna fotografija se prvo pojavljuje u američkim i francuskim časopisima kao šta su La mode pratique i Harper's Bazaar. Smatra se da je Conde Nest 1909. godine pridonio počecima modne fotografije. 1911.godine Lucien Vogel fotografijama Edwarda Steichena promovira modu kao lijepu umjetnost pomoću fotografije. Steichenove fotografije danas se smatraju prvom modernom modnom fotografijom, odnosno fotografija odjevnih predmeta kojom se prikazivala njihova elegancija modernost i formalnost. Takve fotografije daju puno više osjećaja od jednostavnih ilustracija. Steichen, Hoyningen-Huen, Horst i Beaton transformiraju modnu fotorgfiju u izvanrednu umjetničku formu. 1936.godine Martin Munkacsi radi prve fotografije modela u sportskim pozama na plaži. Pod vodstvom Alexeya Brodovitcha Harper's Bazaar ubrzo uvodi taj novi stil u svoj časopis. Irvinga Penna, Martina Munkacsija, Richarda Avedona i Louise Dahl-Wolfe oblikuju izgled modne fotografije za sljedeća desetljeća. Richard Avedon revolucionizira modnu fotografiju I redefinira ulogu modnog fotografa svojim maštovitim slikama moderne žene. [8]

Skila 2.4.1 Peter Lindbergh Vogue 1990

Od 1939.godine nadalje, ono što je bila procvat i značajna industrija moden fotografije naglo staje zbog početka Drugog svjetskog rata. Sjedinjene Države I Europa se razilaze I započinju svoje stilove. Fotografije u SAD-u dobivaju izrazitu Americana atmosferu, modeli su pozirali s zastavama, automobilima američke marke i uglavnom ispunjavali američke ideale. S druge strane Europska modna fotografija počinje dokumentirati strahote rata u modnom okviru. Modeli poziraju uz ruševine nekad velikih gradova, nose najnovije plinske maske, voze se biciklom s viklerima u kosu zbog neimanja struje kojom bi uvijale kosu. Iako mnogi smatraju da je modna fotografija tokom rata bila neozbiljna I nepotrebna, te fotografije nam prikazuju modnu emociju tog vremena. [8]

U posljertatnom Londonu John French pionir je nove modne fotografije namjenjene za novine, koja uključuje prirodno svjetlo i niski kontrast. [7]

Razvitkom interneta i e-trgovina sve češća praksa u modnoj fotografiji postaju čisti proizvod, knolling i ghost mannequin, čime se nažalost izbacuje čovjek kao model i sam model postaje odjeća.

2.5. Portretna fotografija

Portretna fotografija ili portretiranje je žanr fotografije u kojemu se fotografira osoba ili skupina ljudi i bilježi se osobnost subjekta korištenjem svjetla, poza i pozadine. Portret može biti formalni, umjetnički ili klinički.

Niska cijena dagerotipije sredinom 19. stoljeća i smanjenje vremena koje je potrebno da se zabilježi fotografija, iako još uvijek puno duža nego današnja, uvelike su pripomogle popularnosti portretne fotografije u odnosu na slikane portrete. Stil ranih portreta imao je tehničke izazove u obliku duge vremenske izloženosti i slikarskoj estetici tog vremena. Iz ove poteškoće prizašla je skrivena majčina fotografija, u kojoj su majke male djece bile skrivene izvan kadra kako bi svojim prisustvom smirile svoju djecu te im zadržale fokus na sebe. Subjekti su sjedili ispred neutralne pozadine osvjetljeni blagim svjetlom. Napredak u fotografskoj opremi i tehnikama razvoja i fotografiranja uvelike su pomogle u samoj izradi portretnih fotografija. [9]

Slika 2.5.1 Steve McCurry young Afghan girl

Bitni čimbenici portreta su svjetlost, kut fotografiranja i pozicija modela. Uz pomoć tih čimbenika jako je lako manipulirati nečije emocije ili izgled. Glavna razlika je ako to postizemo namjerno kako bi nešto dokozali ili prikazali naš model u nekom drugčijem “svjetlu“, problem nastaje kada zabunom pomješamo jedan od čimbenika i napravimo krivi ugođaj fotografije. [10]

Uz jednostavu promjenu kuta fotografiranja naš model može iz neke zaigrane emocije ispasti jako bahato i uzdignuto.

Za razliku od početaka portretne fotografije u kojima se imitirao formalni portret, razvitkom tehnologije i pristupačnosti foto aparata današnji portreti imaju drugačije emocije i namjene. Isto tako razvitkom društvenih mreža sve su učestaliji i autoportreti (selfie).

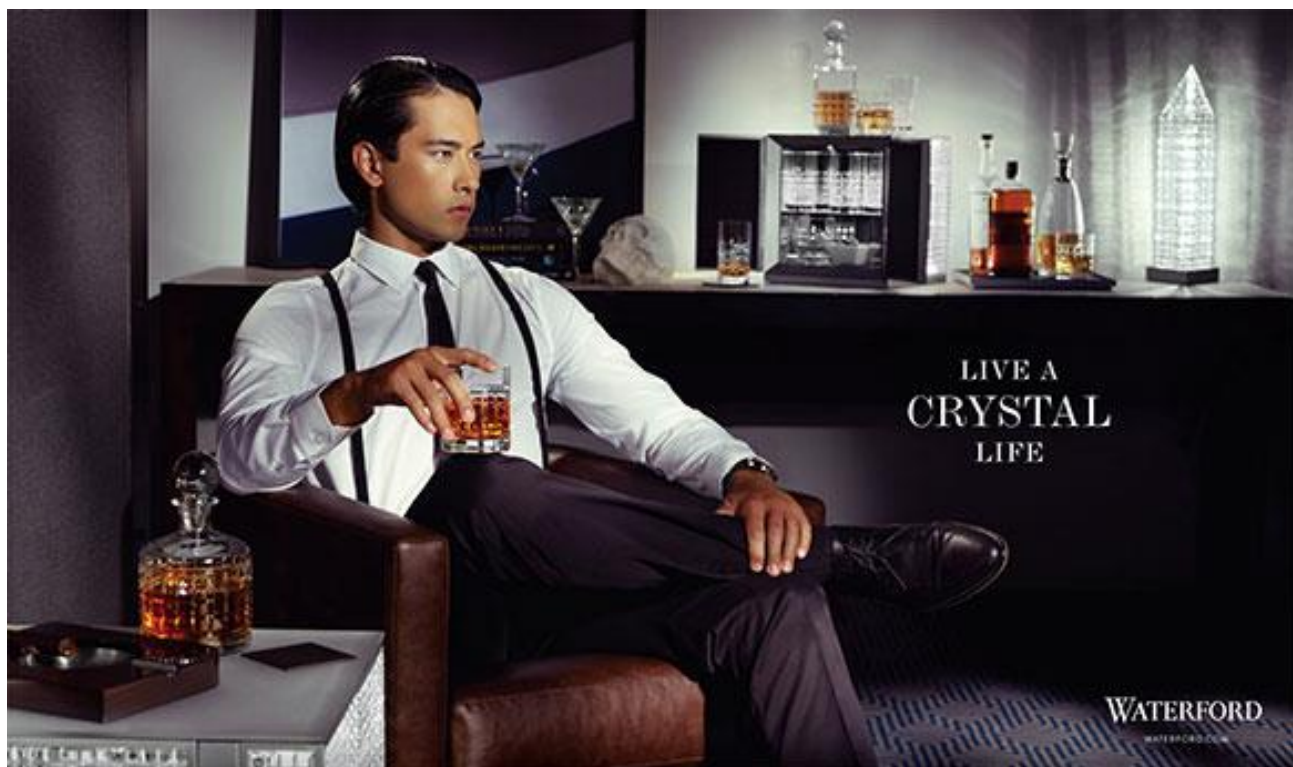

2.6.Reklamna fotografija

Najveći problem početka fotografije je bio kako dobiti dovoljnu količinu svjetlosti u studio. Mnogi čimbenici pridonose ovom problemu, emoulsije koje nisu osjetljive na malene količine svjetla, zastarijela tehnoligja, nemogućnost korištenja različitih objektivna i lagane promjene blende.

Tadašnji studiji su se većinom nalazili na zadnjim katovima zgrada, s puno prozora i različitih mogućnosti propuštanja dnevnog svjetla. Loše vrijeme također je predstavljalo svoje probleme. Oblačno ili kišno nebo uvelike su smanjivali prohod sunca. Pristup svjetiljkama bio je ograničen ili nepostojeći, a blic je bio upotrijebiv samo jednom .[11]

Karakter profesionalnih studija počinje se mjenjati 1920-ih godina. Upotreba fotografije u svrhe reklamiranja psotaje sve učestalija. Većina novih studija svoj rad prilagođava komercijalnim klijentima. Neki se specijaliziraju za modu ili hranu, dok neki na stvaranje maštovitih iluzija za promociju raznih industrija ili proizvoda. [11]

Slika 2.6.1 Waterford Live a Crystal Life

3.Praktični dio

3.1.Oprema

Canon EOS 7D MarkII fotoaparati, Canon EF-S 18-135mm f/3.5-5.6 IS USM crop objektiva.

Tehnički opis opreme

Tehničke karakteristike Canon EOS 7D Mark II fotoaparata:

Tip: DSLR

Broj megapiksela: 20.2

Tip senzora: CMOS od 22.4 x 15 mm

Osjetljivost: 100 – 16000 ISO

Najkraća ekspozicija: 1/8000 s

Najdulja ekspozicija: 30"

Tehničke karakteristike Canon EF-S 18-135mm f/3.5-5.6 IS USM objektiva:

Tip: crop objektiv promjenjive fokusne dužine

Žarišna duljina: 18-135mm

Maksimalni otvor zaslona: f/3.5

Minimalni otvor zaslona: f/5.6

Udaljenost fokusiranja: 0.39 m

3.2.Modna fotografija i ljudski lik

Ljudski lik i moda su dvije stavke koje idu ruku pod ruku. Moda je stvorena za ljude, zbog toga je logično da su i ljudi ti koji ju pokazuju, promoviraju i modeliraju.

Kroz razvoj mode ali i modne fotografije, ljudski lik je imao različite uloge. U samim počecima di je uloga ljudskog lika bila ta “lutke“ na kojoj će stajati odjeća ili nakit, do predstavljanja neke nove urbane kulture odnosno pričanja neke priče kroz modu.

Prvom fotografijom sam htio prikazati početak modne fotografije u moderno doba. U počecima modne fotografije modeli su bili prikazani u jednostavnom položaju, bez pokreta i efekata. Jednostavna fotografija s izraženom i jednostavnom pričom.

Druga fotografija svojim stilom zalazi u doba 90-ih i grunge ere. Modeli se sele iz studija i zatvorenih prostorija na ulice. Pokušaj da se modom privuče mlade zalazi u urbane teme. Sama fotografija ima svoju priču, te pokušava čim točnije prikazati ne samo modu nego i način života tadašnje mladeži.

Trećom fotografijom dolazimo u moderna vremena i povratak korijenima. Uz male preinake s kojima se odskače od početaka moderna moda pokušava zadržati jednostavnost, a da pri tome i dalje priča priču i daje neku dozu misterije svojim modelima.

Slika 3.2.1. Sebastian Katalinić, Modna fotografija 1, Čakovec, 2020.

Tehnički opis fotografije 3.2.1.

- Mjesto: Čakovec
- Datum i vrijeme: 19.09.2020. 15:46

Tehničke karakteristike:

- F-stop: f/4.0
- Vrijeme eksponiranja: 1/200 s
- ISO osjetljivost: ISO- 800
- Žarišna duljina: 27 mm

Slika 3.2.2. Sebastian Katalinić, Modna fotografija 2, Čakovec, 2020.

Tehnički opis fotografije 3.2.2.

- Mjesto: Čakovec
- Datum i vrijeme: 19.09.2020., 16:44

Tehničke karakteristike:

- F-stop: f/4.5
- Vrijeme eksponiranja: 1/320 s
- ISO osjetljivost: ISO- 320
- Žarišna duljina: 35 mm

Slika 3.2.3. Sebastian Katalinić, Modna fotografija 3, Čakovec, 2020.

Tehnički opis fotografije 3.2.3.

- Mjesto: Čakovec
- Datum i vrijeme: 19.09.2020., 17:42

Tehničke karakteristike:

- F-stop: f/4.5
- Vrijeme eksponiranja: 1/125 s
- ISO osjetljivost: ISO- 400
- Žarišna duljina: 35 mm

3.3.Ljudski lik i portret

Portretna fotografija bez ljudskog lika je nezamisliva. Portret i čovjek povezani su od svojih početaka. Samom tom činjenicom lako nam je zaključiti kako su oboje prošli kroz različite stilove za vreme svojeg postojanja.

Prve verzije fotografskih portreta svoju inspiraciju su povlačile iz likovnih portreta. Objekt je bio slikan u formalnoj odjeći, ozbiljnog ili poluozbiljnog izraza lica zbog dugog vremena ekspozicije i često u sjedećem položaju.

Razvitkom same tehnologije počeo se razvijati i stil portreta. Počinju se koristiti razni efekti, eksperimentacija s svjetlosti i kutovima fotografiranja. Radi same brzine ekspozicije objekti mogu lakše izraziti svoju emociju te se samim time i više fokusa stavlja na objektovu emociju.

U moderno doba portretna fotografija poprima novo značenje i stil. Nailazimo na apstraktne planove fotografije, objekt prestaje biti strogi centar I dobivamo novo doba portreta koji se masovno šire društvenim mrežama.

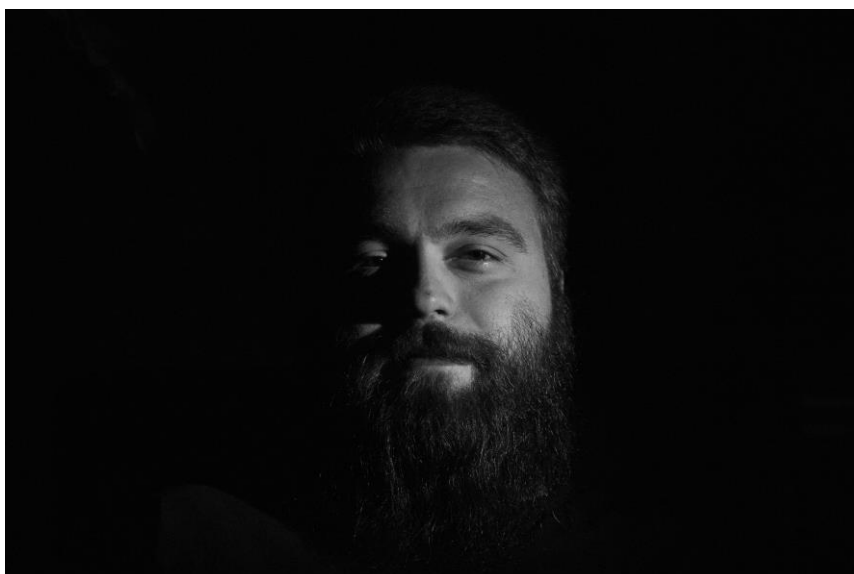
Slika 3.3.1. Sebastian Katalinić, Portretna fotografija 1, Čakovec, 2020.

Tehnički opis fotografije 3.3.1.

- Mjesto: Čakovec
- Datum i vrijeme: 20.09.2020., 15:48

Tehničke karakteristike:

- F-stop: f/4.5
- Vrijeme eksponiranja: 1/80 s
- ISO osjetljivost: ISO- 600
- Žarišna duljina: 29 mm

Slika 3.3.2. Sebastian Katalinić, Portretna fotografija 2, Čakovec, 2020.

Tehnički opis fotografije 3.3.2.

- Mjesto: Čakovec
- Datum i vrijeme: 20.09.2020., 15:58

Tehničke karakteristike:

- F-stop: f/5.0
- Vrijeme eksponiranja: 1/80 s
- ISO osjetljivost: ISO- 1000
- Žarišna duljina: 56 mm

Slika 3.3.3. Sebastian Katalinić, Portretna fotografija 3, Čakovec, 2020.

Tehnički opis fotografije 3.3.3.

- Mjesto: Čakovec
- Datum i vrijeme: 20.09.2020., 16:56

Tehničke karakteristike:

- F-stop: f/4.5
- Vrijeme eksponiranja: 1/80 s
- ISO osjetljivost: ISO- 400
- Žarišna duljina: 35 mm

3.4.Reklamna fotografija i utjecaj ljudskog lika

Iako sam ljudski lik nije potreban u reklamnoj fotografiji ne znači da ga njegovo prisustvo ne upotpunjuje. Gledano s psihološkog aspekta lakše nam se zamisliti s nekim proizvodom ako je predstavljen uz ljudskog lika. Bilo kao odjevni predmet, nakit, alat, hrana. Također samom svojom pojavom dobiva se puno više slobode tokom fotografiranja i nije uvijek potrebno imati sam proizvod u fotografiji kako bi ga se reklamiralo.

Kroz nadolazeće fotografije pokušao sam dati primjer reklamne fotografije korištenjem ljudskog lika bez prisustva samog proizvoda.

Ideja iza prve fotografije je bila reklama za sunčane naočale. Zbog pozicije sunca vidimo samo obris djevojke na klupici. Uz pomoć sunčanih naočala nam sunce ne bi smetalo i vidjeli bi cijelu osobu.

Ideja druge fotografije je reklama za parfem. Uz pomoć kuta fotografiranja i pozicije modela pokušava se dobiti dojam uzvišenosti i samopouzdanja koje dolazi uz pomoć korištenja određenog parfema.

Slika 3.4.1. Sebastian Katalinić, Reklamna fotografija 1, Čakovec, 2020.

Tehnički opis fotografije 3.4.1.

- Mjesto: Čakovec
- Datum i vrijeme: 19.09.2020., 17:38

Tehničke karakteristike:

- F-stop: f/8.0
- Vrijeme eksponiranja: 1/160 s
- ISO osjetljivost: ISO- 100
- Žarišna duljina: 35 mm

Slika 3.4.2. Sebastian Katalinić, Reklamna fotografija 2, Čakovec, 2020.

Tehnički opis fotografije 3.4.2.

- Mjesto: Čakovec
- Datum i vrijeme: 19.09.2020., 15:56

Tehničke karakteristike:

- F-stop: f/4.5
- Vrijeme eksponiranja: 1/200 s
- ISO osjetljivost: ISO- 100
- Žarišna duljina: 35 mm

4. Zaključak

Kroz povijest uvijek se pokušavalo zabilježiti i dočarati ljudski lik. Fotografija je uvelika pripomogla u tome. Fotografija i ljudski lik uvijek su nekako bili bliski. Kako se razvijalo jedno tako je drugo pratilo u stopu. Jedno su drugome pomagali u davanju neke price, izražavanju, prenošenju poruka, zbližavanja.

Novinarstvo i fotografija pomogli su nam vidjeti načine života ljudi, strahote rata, nove društvene pokrete, razne sretne ali i tragične događaje. Njihovo zajedništvo pomoglo je oblikovati nova društva i prikazati nam stvarne situacije. Naravno nije moguće svim informacijama slijepo vjerovati, uvijek treba pripaziti odakle te informacije dolaze i koliko su autori vjerodostojni. Istina je da slika govori više od 1000 riječi, ali nikad nismo u potpunosti sigurni ko je te riječi oblikovao i na koji način.

Modna fotografija je u potpunosti iskoristila ljudski lik za svoj model, i nikada se ljudski lik neće udaljiti iz mode, kao njen model, inspiracija, pokretač. Iako se u moderno doba pokušava prikazati moda bez ljudskog lika kao njenog modela, jednostavno se ne dobiva taj isti efekt i stoljetna tradicija i praksa koju zajedno imaju moda i ljudski lik. Zajedno su prošli kroz mnoge stilove i mnogo kontroverzalne periode. Od početne jednostavnosti do modern apstrakcije pričaju priču i postavljaju trendove.

Portret je iz svojih skromnih početaka razvitkom tehnologije postao jedan od popularnijih oblika fotografije. u svojim skromnim počecima di se koristio za zabilježavanje bogatih i slavnih razvitkom tehnologije i pristupačnosti osvojio je svijet. Najveći rast je dobio s pojavom društvenih mreža i lakoćom rasprostranjivanja istima. Naravno i sam stil je prošao kroz mnoge promjene. Iako se još uvijek koristi formalin portret u raznim dokumentima u ostalim medijima ga zamjenjuje puno moderniji i interesantniji oblik.

Reklamna fotografija koristi ljudski lik kako bi nam lakše privukla pažnju na svoj proizvod. Iako je i sam proizvod dovoljan kako bi se znalo šta se prodaje, ljudski lik uvelike u tome pomaže. Iskorištava se kako bi se lakše zamislili s nekim proizvodom, pokušava nam se privući pažnjaj s poznatim likovima, seksualnošću ili totalnom apstrakcijom.

Za kraj htio bih reći kako ljudski lik i fotografija uvelike pomažu i upotpunjuju jedno drugo. Teško je zamisliti svijet gdje ta dva spekta nisu tako blisko povezani, također mislim da fotografija nikada nebi imala tako jako zastupljenost i proširenost te tehničku razvijenost da se ljudski lik kao model nije u nju integrirao.

U Varaždinu, 19.10.2020. godine

**IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU**

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim privsavanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, SEBASTIAN KATALINIĆ (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom POVIJEST LUDSKOG LIKA U FOTOGRAFIJI (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

SEBASTIAN KATALINIĆ S. Katalinić
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, SEBASTIAN KATALINIĆ (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom POVIJEST LUDSKOG LIKA U FOTOGRAFIJI (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

SEBASTIAN KATALINIĆ S. Katalinić
(vlastoručni potpis)

5.Literatura

- [1] <https://tomislavdekovic.iz.hr/povijest-fotografije/> , dostupno 18.9.2020.
- [2] Milan Fizi: Fotografija, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1982.
- [3] <https://en.wikipedia.org/wiki/Photojournalism> , dostupno 11.9.2020.
- [4] <https://www.pixpa.com/blog/photojournalism> , dostupno 11.9.2020.
- [5] Gisèle Freund:Fotografija i društvo, grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1981.
- [6] Sandra Vitaljić: Rat slikama. Suvremena ratna fotografija, Algoritam, Zagreb / Mostar, 2013.
- [7] https://en.wikipedia.org/wiki/Fashion_photography dostupno 13.9.2020
- [8] <https://www.highsnobiety.com/p/fashion-photography-history/> dostupno 13.9.2020.
- [9] <https://bigthink.com/Picture-This/how-photography-changed-painting-and-vice-versa> , dostupno 13.9.2020.
- [10] <https://www.nationalgeographic.com/photography/photo-tips/portrait-photography-tips/> dostupno 13.9.2020.
- [11] <https://www.markdelong.com/blog/power-of-advertising-photography> , dostupno 15.9.2020.

6. Popis slika

Slika 2.2.1. Fotografski Studio

Slika 2.3.1.1. John Thomson The Crawlers

Slika 2.3.1.2. Steve Stibbens 1965 The strain of battle

Slika 2.3.1.3. Media Manipulation AP News

Slika 2.4.1 Peter Lindbergh Vogue 1990

Slika 2.5.1 Steve McCurry young Afghan girl

Slika 2.6.1 Waterford Live a Crystal Life

Slika 3.2.1. Sebastian Katalinić, Modna fotografija 1, Čakovec, 2020.

Slika 3.2.2. Sebastian Katalinić, Modna fotografija 2, Čakovec, 2020.

Slika 3.2.3. Sebastian Katalinić, Modna fotografija 3, Čakovec, 2020.

Slika 3.3.1. Sebastian Katalinić, Portretna fotografija 1, Čakovec, 2020.

Slika 3.3.2. Sebastian Katalinić, Portretna fotografija 2, Čakovec, 2020.

Slika 3.3.3. Sebastian Katalinić, Portretna fotografija 3, Čakovec, 2020.

Slika 3.4.1. Sebastian Katalinić, Reklamna fotografija 1, Čakovec, 2020.

Slika 3.4.2. Sebastian Katalinić, Reklamna fotografija 2, Čakovec, 2020.